

РЕШЕНИЕ

№ 263

гр. Перник, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, XII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Лора Р. Стефанова

при участието на секретаря Д.а Ст. Дрехарска
като разгледа докладваното от Лора Р. Стефанова Гражданско дело №
20221720106040 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по иск с правна квалификация чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 от ЗЗП и чл. 19, ал. 4, във вр. с чл. 21, ал. 1 от ЗПК.

Образувано е по искова молба, подадена от З. М. М., ЕГН ***** от гр. *****, ул. ***** *** против „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12, представлявано от В.М.И.

Ищецът твърди, че между него и ответника е сключен договор за паричен заем № 472769/30.07.2022 г. по силата, на който ответникът му е предоставил сумата от 700 лв., а той се е задължил да я върне в срок от 9 месеца, при месечен лихвен процент – 3.330 %, годишен процент на разходите – 48.104 % и общ размер на плащанията – 821.64 лв.

Сочи, че в чл. 8 от договора е предвидена неустойка в размер на 618.36 лв. за непредставяне на обезпечение в тридневен срок от сключването на договора.

Ищецът счита, че тази клауза противоречи на добрите нрави, тъй като размерът на дължимата неустойка е почти равен на получената в заем сума, поради което е нищожна. Сочи, че чл. 8 от договора представлява неравноправна клауза по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 5 от ЗЗП, тъй като размерът на неустойката е необосновано висок и с оглед изискването за представяне на обезпечение след сключването на договора, излиза извън законовите и обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Така заобикаля и чл. 33, ал. 1 от ЗПК. Твърди, че договорната разпоредба не е уговорена индивидуално съгласно чл. 146, ал. 2 от ЗПК, поради което е нищожна на основание чл. 146, ал. 1, във вр. с чл. 24 от ЗПК. Ищецът счита, че чл. 8 от договора заобикаля изискването на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, тъй като независимо,

че предвидената неустойка представлява сигурна печалба на кредитора и част от ГПР, не е включена в последния и съответно не е взета предвид при спазване на императивното изискване на чл. 19, ал. 4 от ЗПК.

Искането към съда е да признае за нищожна клаузата на чл. 8 от договор за паричен заем № 472769/30.07.2022 г., сключен между страните по делото.

Заявена е претенция за присъждане на направените по делото разноски.

Исковата молба с приложенията е връчена на ответника на 16.12.2022 г. В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил писмен отговор. Ответникът оспорва предявения иск. Твърди, че оспорената договорна клауза съответства на всички законови изисквания. Сочи, че тя е израз на принципа на чл. 9 от ЗЗД за свободно договаряне между страните, представлява акт на индивидуално договаряне и по тази причина не е неравноправна. Оспорва твърдението, че уговорената неустойка представлява общ разход по кредита. Счита, че тя изцяло съответства на предвидените в закона функции.

Искането към съда е да отхвърли предявения иск. Заявена е претенция за присъждане на разноски.

В съдебно заседание, ищецът, редовно призован не се е явил и не е бил представляван. Докладвано е писмено становище от пълномощника му – адвокат М., което се поддържа предявения иск и се иска уважаването му. Претендират се разноски по списък, приложен към становището.

В съдебно заседание ответникът, чрез пълномощника му – адвокат Милев, поддържа отговора. Оспорва предявения иск. Моли същия да бъде отхвърлен като неоснователен. Претендира разноски.

Съдът като прецени процесуалните предпоставки за допустимост, взе предвид наведените от страните доводи и обсъди събраните доказателства в съответствие с чл. 12 от ГПК и чл. 235, ал. 2 от ГПК, намери следното:

Искът е предявен от надлежно процесуално легитимирана страна при наличие на правен интерес, поради което е процесуално допустим.

Разгледани по същество е основателен.

Не се спори между страните и е видно от представения договор за паричен заем № 472769/30.07.2022 г. към искане № 472769 и погасителен план към него, че на 30.07.2022 г. между тях е сключен договор за паричен заем. Съгласно чл. 3 от договора ищецът е получил в заем от ответника сумата от 700.00 лв. и се е задължил да я върне на 9 равни месечни вноски, всяка в размер на 91.29 лв., с падежи на всяко 30-то число от месеца, с първа вноска – 30.08.2022 г. и последна – 30.04.2023 г. Месечният лихвен процент е 3.330%.

Годишният лихвен процент е фиксиран и е 35.00 %. Годишният процент на разходите е 48.104 %.

Съгласно чл. 6 от договора страните са се съгласили договорът да бъде обезпечен с гарант/и отговарящ/ и на условията по чл. 10, ал. 2, т. 1 от Общите условия към договора за заем с още едно от посочените обезпечения по избор на заемателя: ипотека върху недвижим имот; особен залог върху движимо имущество; банкова гаранция; ценна книга.

В чл. 8 от договора е предвидено, че ако заемателят не представи уговореното в чл. 6 обезпечение в тридеседневен срок от сключването на договора или то не отговаря на условията, посочени в чл. 10, ал. 2, т. 1 – т. 4 от Общите условия към договора за заем, дължи неустойка в общ размер от 618.36 лв., платима на 9 броя равни месечни вноски в размер от по 68.71 лв.,

платими на падежите на главното задължение.

При така установените факти, от правна страна, съдът намира следното:

Спорен между страните е въпроса дали чл. 8 от договора заобикаля чл. 19, ал. 4 от ЗПК и чл. 33, ал. 1 от ЗПК и задължава потребителя да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка за неизпълнение на задълженията му, което да обоснова неравноправност на клаузата по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 5 от ЗЗП.

Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора за паричен заем, е действало извън рамките на своята професионална дейност. Ответникът е финансова институция по смисъла на [чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗКИ](#), поради което може да отпуска заеми със средства, които не са набавени чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Следователно страните имат качество, съответно на потребител и на кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 3 и ал. 4 от ЗПК.

Сключеният между тях договор е договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗПК, поради което валидността на чл. 8 от същия се преценява с оглед разпоредбите на ЗПК.

Съдът намира, че уговорената в цитираната разпоредба неустойка излиза извън присъщите ѝ функции, с оглед предвидения в договора кратък срок за предоставяне на обезпечението – 3-дневен срок от сключването на договора, респ. изискването за предоставяне на още едно по избор на заемателя обезпечение – ипотека върху недвижим имот, особен залог върху движимо имущество, банкова гаранция, ценна книга, издадена в полза на заемодателя. Целта на посочената договорна клауза не е да гарантира предоставянето на обезпечение за изпълнението на основното задължение на кредитополучателя по договора за кредит – да върне получената сума в уговорения срок, и да обезщети кредитора за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват, а да доведе до допълнително възнаграждение за кредитора за предоставянето на сумата, т. е. явява се скрита възнаградителна лихва. В случай, че кредиторът е искал реално да получи обезпечение на вземането си, то той е следвало да сключи договора, когато длъжникът осигури такова, или при преценка за висок риск от неудовлетворяване на вземането, изобщо да не сключва договора. Изводът, че така уговорената неустойката представлява скрита добавка към възнаградителна лихва, се подкрепя и от начина, по който е уговорено плащането и - разсрочено, заедно с всяка погасителна вноска. С оглед на тези съображения, съдът приема, че вземането за неустойка е следвало да се включи и отчете при изчислението на ГПР по кредита, доколкото дължимата сума за неустойка реално представлява разход по кредита по смисъла на § 1 от ДР на ЗПК. Следователно, при включването на неустойката към разходите по кредита, то ГПР по договора неминуемо би прехвърлил законоустановения лимит на разходите по [чл. 19, ал. 4 ГПК](#), а именно ще бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, който е около 50 %. Видно от погасителния план общият размер на дължимата неустойка възлиза на 618.36 лв. и е близък до размера на отпуснатия заем – 700 лв. По силата на [чл. 19, ал. 5 ЗПК](#), клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4 ограничения, се считат за нищожни. Поради това съдът намира, че клаузата за неустойка по чл. 8 от договора за кредит действително е нищожна.

Отделно от така изложеното, тази клауза се явява и неравноправна по

смисъла на от ЗЗП, тъй като води до значително неравновесие между договорните права на страните. Тя облагодетелства недобросъвестно и нееквивалентно кредитора сравнение със заемополучателя. Няма данни тази клауза да е индивидуално договорена, ищецът не доказва такива преговори, следователно на основание чл. 146, ал. 1 от ЗЗП, тя е нищожна.

Предвид изложеното, съдът намира предявеният иск за основателен и следва да го уважи.

С оглед изхода от спора и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищцата следва да се присъдят направените разноски за заплащане на държавна такса в размер на 50 лв.

На основание чл. 38, ал. 2, във вр. с ал. 1 от ЗА, във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в полза на адвокат Д. М. следва да се присъди адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв. за оказаната безплатна правна помощ на ищеца.

Мотивиран от горното, Съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА НИЩОЖНА на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с 143, ал. 1, чл. 146, ал. 1 от ЗЗП и чл. 19, ал. 4, във вр. с чл. 21, ал. 1 от ЗПК, като неравноправна и заобикаляща закона, клаузата на чл. 8 от договор за паричен заем № 472769/30.07.2022 г., сключен на 30.07.2022 г. между З. М. М., ЕГН ***** от гр. *****, ул. ***** *** и „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12, представлявано от В.М.И. с която е предвидено задължение за заплащане на неустойка в размер на 618.35 лв. за неизпълнение на задължението по чл. 6 от договора за предоставяне на обезпечение в тридневен срок.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12, представлявано от В.М.И. **ДА ЗАПЛАТИ** на З. М. М., ЕГН ***** от гр. *****, ул. ***** *** сумата от 50.00 лв. /петдесет лева/, представляваща заплатена държавна такса.

ОСЪЖДА на основание чл. 38, ал. 2, във вр. с ал. 1 от ЗА, във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1/2004 г. „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12, представлявано от В.М.И. **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат Д. В. М. от Адвокатска колегия – Пловдив, със служебен адрес: гр. Пловдив, бул. Пещерско шосе № 81, ет. 3, ап. 5 сумата от 400.00 лв. /четиристотин лева/, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ищеца.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Окръжен съд – Перник в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Перник: _____